

SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 06.12.2022
Sirküler No : 2022/067

TOPTAN ÖDEMEYE YÖNELİK SOSYAL GÜVENLİK KURUMU İŞLEMİNİN DÜZELTİLMESİ HUSUSUNDA OMBUDSMANLIK TAVSİYE KARARI

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından 01.12.2022 tarih ve 22.23684 sayılı sigorta primlerinin iadesi hususunda tavsiye kararı yayımlanmıştır.

Başvurucu, emeklilik şartlarını tamamlayamaması nedeniyle 10 yıl 5 ay sigortalılık sürelerine ait primleri iade almak istediğini, iade tutarının 23 TL olacağını öğrendiğini belirterek iadeye konu edilecek primlerin güncel değeri üzerinden hesaplanmasını talep etmektedir. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ ne sunulmuştur.

Tavsiye kararında özetle;

Başvuranın 19.01.1983-31.01.1992 arasında 4/1-(b) kapsamında geçen toplam 3.252 gün hizmetinin bulunduğunu, 2022 yılı içerisinde yaşlılık toptan ödemesi talebinde bulunması nedeniyle 2008 yılı Ekim ayı öncesi söz konusu 4/1-(b) kapsamındaki hizmetlerin, 5510 sayılı Kanun’un geçici 5. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca 1479 sayılı Kanun’un 39. maddesine göre 2008 yılı Ekim ayına kadar güncellenmeksizin, 2008 yılı Ekim ayından itibaren toptan ödeme talep tarihine kadar ise 5510 sayılı Kanun’un 31. maddesine göre güncelleme katsayısı ile güncellenerek hesaplanan toptan ödeme tutarının 10,13 TL olduğu açıklamalarına yer verilmiştir.

Söz konusu başvurulara ilişkin olarak nimet-külfet dengesi üzerine kurulan sosyal güvenlik kurumlarının sigortalının prim ödemelerine karşılık olarak uygun sigorta ödemesini gerçekleştirilmesinin esas olduğuna işaret edilmiş ve sigortalının ödediği primlerin karşılığı sigorta ödemesini tam olarak alamamasının nimet-külfet dengesini bozacağı, bu durumun ise sosyal

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167’den fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

güvenlik sisteminin amacıyla bağdaşmaması nedeniyle sosyal adalet duygusunu zedeleyeceği belirtilmiştir. Yine Anayasal mülkiyet hakkı kapsamında yer alan sosyal güvenlik alacağına, enflasyon oranları dikkate alınmadan ödenmesi durumunda değer kaybına uğratılarak ödenmiş olacağından sigortalının mülkiyet hakkının ihlal edileceğine değinilmiştir.

Sigortalıların ödemiş oldukları primlerin toptan ödeme yoluyla iade edilmesinde güncellenerek ödenmesinin esas olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte 5510 sayılı Kanun dönemine ait hizmet süreleri için yapılacak toptan ödemenin güncellenmesinde primin ait olduğu yıldan itibaren her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncelleme yapılırken; 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önceki döneme ait hizmet süreleri için yapılacak toptan ödemenin güncellenmesinde, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih ile toptan ödemenin yapılmasına ilişkin yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için her yılın güncelleme katsayısı ile güncelleme yapılmaktadır. Primlerin ait olduğu döneme göre ortaya çıkan bu farklılık sigortalıların, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önceki döneme ait hizmet süreleri için ödenmiş primlerin sadece 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren güncellenmesine neden olmaktadır. Bu durum ise primlerde, sigortalı tarafından ödendiği tarih ile iade tarihi arasındaki paranın alım gücünde meydana gelen değişim nedeniyle ortaya çıkan eksilmenin dikkate alınmaması sonucunu doğurmaktadır.

Kurum değerlendirmesi neticesinde, başvuranın ödemiş olduğu primlerin toptan ödeme zamanındaki değer kaybının telafi edilmemesi söz konusudur. Başvuranın ödemiş olduğu primleri yıllarca kullanan Kurum, başvuranın toptan ödemeye hak kazanması durumunda ödenen primlere ait paranın alım gücündeki eksilmeyi dikkate almadan ödeme yapması nedeniyle, sosyal sigortalara egemen olan nimet-külfet dengesini başvuran aleyhine bozulduğu ve başvuranın ödemiş olduğu primlerin, paranın alım gücündeki eksilme dikkate alınmadan hesaplama yapılarak toptan ödenmesine yönelik Kurum işleminin hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Söz konusu Karara ulaşmak için [tıklayınız](#).

Saygılarımızla.